

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертаційну роботу
СУН ЯНЬБО на тему
«СУЧАСНА СКУЛЬПТУРА КИТАЮ:
ТИПОЛОГІЯ ТА ХУДОЖНЯ ОБРАЗНІСТЬ (кін. XX – XXI ст.)»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
за спеціальністю 023 –
«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Актуальність теми. Дисертаційна робота Сун Яньбо присвячена одному з найбільш динамічних та водночас складних феноменів світового мистецтва — еволюції китайської скульптури останніх чотирьох десятиліть. Дослідження визначено стрімким розвитком актуальних мистецьких практик, що XX–XXI ст. зазнали суттєвих трансформацій традиційних форм творчості. Зокрема й скульптури, що в сучасному мистецькому контексті все більше взаємодіє з простором, матеріалами, технологіями та середовищем. Водночас сучасна китайська скульптура демонструє активну кроскультурну взаємодію, інтенсивний поступ таких експериментальних форм, як інсталяції та арт-об'єкти, органічно інтегруючись у світовий художній простір. Актуальність роботи зумовлена необхідністю наукової фіксації та систематизації етапу становлення сучасної пластики Китаю, що за короткий часовий проміжок пододала шлях від жорстких канонів соцреалізму до радикальної концептуальності сьогодення. Зазначене зумовило необхідність переосмислення сучасних пластичних практик та здійснення комплексного наукового аналізу скульптури Китаю XX – XXI ст.

Оцінка обґрунтованості та достовірності наукових положень, їх достовірності та новизни. Здобувачка ґрунтовно дослідила тему, що характеризується високим рівнем актуальності та перебуває у фокусі сучасних наукових дискусій у Китаї. Обрана для цього історіографія та залучені для

аналізу експериментальні практики китайських скульпторів XX-XI століття дали змогу виявити тенденції дескульптуризації та пластичного перформатизму як критеріїв трансформації скульптури як виду мистецтва.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше, зокрема, здійснено комплексний аналіз костюма як базового елемента в художньому образі сучасної китайської скульптури, що водночас є носієм культурного, соціального та політичного наративів. Через дослідження здобувачкою доведено, що виявлені трансформації, характерні для скульптури початку XXI ст., є насамперед синтезом традицій та новацій.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів. Структура дисертаційної роботи й послідовність викладу матеріалу визначаються метою та завданнями дослідження. Дисертація відзначається чіткою та послідовною побудовою, а сформований альбом ілюстрацій є достатньою мірою інформативним і свідчить про наукову перспективність обраної теми. Усі розділи дослідження та сформульовані висновки є належним чином аргументованими, результати роботи пройшли відповідну апробацію. Таким чином, проблематика дисертації та отримані наукові результати вповні відповідають паспорту спеціальності 023 — «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та дотримання вимог академічної доброчесності. Дисертація є одноосібним завершеним дослідженням, що має чітку структуру і складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Додатки включають альбом ілюстрацій до дослідження (104 позиції), а також перелік публікацій та матеріалів, що засвідчують апробацію результатів. Текст дисертації успішно пройшов відповідну перевірку на відсутність плагіату, що підтверджує дотримання принципів академічної доброчесності.

Мова та стиль викладених результатів. Дисертаційне дослідження Сун Яньбо написане українською мовою з чітким дотриманням наукового

стилю викладення. Здобувачка продемонструвала високий рівень володіння українською мовою, що сприяло точності розуміння розглянутої наукової проблеми. Структура дисертації є логічно побудованою, що забезпечує послідовність викладу, висновки та результати наукового дослідження є обґрунтованими.

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи. Наукові результати дисертаційного дослідження висвітлені у трьох наукових публікаціях здобувачки, включених на дату опублікування до переліку фахових видань України. Основні положення та матеріали дослідження пройшли апробацію на чотирьох наукових конференціях, що засвідчено відповідними публікаціями.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації.

1. Визначаючи практичне значення одержаних результатів дослідження, Сун Яньбо зазначає щодо можливості використання матеріалів роботи у лекційних курсах із живопису, пластичної анатомії або сучасного мистецтва Східної Азії. Ураховуючи ж те, що об'єктом дослідження є власне сучасна скульптура, було б доречно передбачити можливість впровадження результатів і в профільних дисциплінах зі скульптури.

2. Заслуговує на окрему увагу введене здобувачкою до наукового обігу поняття «дескульптуризація». У подальших наукових розвідках та дискусіях варто було б зосередитися на окресленні його критеріїв, дослідивши порівняно з пластичними інсталяціями, адже межі між ними у роботах, до прикладу, таких митців, як Сю Чжен та Чжан Хуан, стають майже непомітними.

3. Авторка дослідження у роботі слушно визначає цифрову скульптуру та 3D-друк як найбільш радикальну зміну, що звільняє образність від фізичного простору. Водночас філософський аспект втрати матеріальності скульптури у цифрову епоху контрастує з традиційною китайською повагою до фізичної природи матеріалу (каменю, дерева тощо). Приділення належної

уваги скульптурі, створеній технічними засобами, саме як до фактору змін естетичної парадигми, до прикладу, в окремій науковій статті, значною мірою поглибило б проведення дослідження.

У цілому ж зазначене, а також виявлені в процесі рецензування незначні технічні огріхи в тексті, у цілому не впливають на загальні висновки та позитивне враження від дисертаційної роботи Сун Яньбо.

Висновок про відповідність дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів. Дисертаційне дослідження Сун Яньбо «Сучасна скульптура Китаю: типологія та художня образність (кін. XX – XXI ст.)» за актуальністю, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків повністю відповідає за науковим профілем спеціальності 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненням від 19.05.2023 № 502) і у Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 року № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №341 від 21.03.2022).

Здобувачка Сун Яньбо заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Офіційний рецензент:

Кандидат мистецтвознавства, професор

перший проректор з науково-педагогічної роботи

Харківської державної академії дизайну і мистецтв

М. ТОКАР